

Przemysł rumuński

wykonał plan I kwartału 1952 r.

BUKARESZT. (PAP). Opublikowany w Bukareszcie komunikat głównego urzędu statystycznego Rumuńskiej Republiki Ludowej stwierdza, że przemysł rumuński wykonał plan I kwartału br. w 102,4 proc.

W porównaniu z odpowiednim okresem roku ub. produkcja przemysłu rumuńskiego wzrosła w I kwartale 1952 r. o 20,2%.

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

Nowiny Rzeszowskie

ORGAN KW POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII RZEBOTNICZEJ

Rok IV Nr 100 (899) Rzeszów, sobota 26, niedziela 27 kwietnia 1952 r. Wyd. A Cena 15 gr

Przed 1 Maja załogi pomnażają osiągnięcia uzyskane w czasie pełnienia wart na cześć 60 rocznicy urodzin Prezydenta

WARSZAWA (PAP). Cały kraj żyje przygotowaniem do święta 1 Maja — święta solidarności mas pracujących. Załogi zakładów przemysłowych, inteligencja (twórcza i chłopi) pracujący pomnażają swe osiągnięcia, uzyskane w czasie dla uczczenia 60 rocznicy urodzin Prezydenta.

WROCŁAW (PAP). Brygady produkcyjne „Pafawagu”, które przedterminowo wykonały zadania podjęte w czasie dla uczczenia 60 rocznicy urodzin Prezydenta Bieruta i święta 1 Maja podjętą dodatkową cenę zobowiązania.

Na czoło załogi wysuwają się 2 współpracujące brygady ślusarski i spawaczy z wydziału montażu.

Brygada ślusarska Kozłedego i brygada młodych spawaczy Zofii Adamowicz, pracując pod kierownictwem majstra Protasiewicza, zrehabilitowały do 24 bm. swe zobowiązania w 200 proc. Obecnie brygady te podjęły dodatkowe zobowiązania.

Nowy preparat radziecki zwiększa znacznie urodzajność pól

MOSKWA (PAP). Przy narozumieniu pół stowiecia się obecnie w Związku Radzieckim nowo wypracowany preparat, który znacznie podnosi urodzajność gleby. Pola, które otrzymały nawozy z domieszką tego preparatu, dają znacznie większe plony zbóż, kultur technicznych i jarzyn.

20-gramowa zaledwie domieszka tego preparatu dodana do nawozu zwiększa zbiory zboża z 1 ha w pasie czarnoziemiu o 2 centnary, a buraka cukrowego o 50 centnarów. I tak np. w kołchozie im. Lenina w obwodzie lwowskim otrzymano dodatkowo z każdego hektara po 5 centnarów pszenicy, 44 centnary ziemniaków i około 100 centnarów buraka cukrowego.

Z przebiegu prac przygotowawczych do budowy Pałacu Kultury i Nauki

WARSZAWA (PAP). Szybko postępują prace przygotowawcze na placu, na którym wstanie Pałac Kultury i Nauki. W ostatnich dniach wyłożono z tego terenu ponad 33 tys. m. sześc. gruzu. Łącznie więcej niż wyłożonego gruzu i w wyburzonych sterylnych, zniszczonych domów wynosi ok. 315 tys. m. sześc.

Na osiedlu mieszkalnym Jelitki — w którym zamieszkałą radzycy budowniczości pałacu przysługują do budowy dalszych 14-tu domków jedno i wielorodzinnych. Ogółem w budowie znajduje się obecnie 90 domków, z czego już w 25-ciu prowadzone są roboty wykonawcze.

Do osiedla doprowadzono miejską sieć wodociagową i przystąpiono do instalowania przewodów wodociagowych do poszczególnych domków.

Rozpoczęto również budowę różnej asfaltowej alei osiedla.

Na bazie zaopatrzeniowo-

Zaciągając warty robotnicy podejmują dodatkowe zobowiązania, których wykonanie umocni siłę Polski Ludowej i przyczyni się do zmocnienia światowego frontu pokoi.

Codziennie napływają wiadomości o zrealizowaniu zobowiązań z terenu województwa rzeszowskiego.

Poniżej podajemy niektóre z nich:

Pracownicy szpitala powiatowego w Jaśle, zameldowali w dniu 60 rocznicy urodzin Prezydenta o wykonaniu podjętych zobowiązań. Ob. Aniela Pajak przekroczyła zobowiązanie o 25 proc., a Zofia Dunajewska o 14 proc. We współzawodnictwie zainicjowanym przez oddział wewnętrzny z Gorajowie pierwsze miejsce zajął oddział chirurgiczny. Wyodróżniły się ob. ob. Stanisława Drejka, Zofia Kardas, Stefania Stopkiewicz, Wiktoria Garbacik, Józefa Gajda, Kazimiera Szerla, Anna Janiak, Janina Stadler i Helena Gorgosz.

Również lekarze jasielskiego szpitala wypełnili zobowiązania. Lekarze: Antoni Ferens, W. Pawlik, Zb. Przybyszowski i M.

Stanek udzielił pomocy lekarskiej członkom spółdzielni produkcyjnych w pow. jasielskim, spółdzielcom w Grudnie Kępskiej w pow. gorlickim i mieszkańcom wsi w gromadach pow. jasielskiego.

Poza tym wzorowo wykonał swe zobowiązanie zespół sał operacyjnej: Zofia Sulak, Emilia Macne, Józefina Plaza.

Pracownicy Powszechnej Spółdzielni Spożyców w Gorlicach, dla uczczenia 60 rocznicy urodzin Prezydenta podjęli szereg zobowiązań na łączną sumę 95.732 zł.

18 kwietnia bm. na masowo składano meldunki o wykonaniu zobowiązań. St. Wal.

O wykonaniu zobowiązań donosi również młodzież szkolna.

Na specjalne wyróżnienie zasługujące szkoła w Wójkowej. Młodzież przy współudziale grona nauczycielskiego naprawiła słumacny odcinek drogi i oczyściła rowy przydrożne, zasadziła 500 drzewek w szkolnym lesie. Kierownik szkoły łow. Marczyński — przeprowadził remont w kilku salach szkolnych systemem gospodarczym.

Wiosenna sesja Sejmu Ustawodawczego

WARSZAWA. (PAP). Marszałek Sejmu Ustawodawczego RP otrzymał w dniu 24 kwietnia br. następujące pismo.

ZARZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 kwietnia 1952 r. w sprawie zwolnienia Sejmu Ustawodawczego na zwyczajną sesję wiosenną 1952 r.

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 4 ustawy konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie dziać najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej zwołuję Sejm Ustawodawczy na zwyczajną sesję wiosenną w dniu 28 kwietnia 1952 r.

Prezydent Rzeczypospolitej (—) Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów (—) Józef Cyrankiewicz

Marszałek Sejmu Ustawodawczego RP Władysław Hołowski wydał w dniu 24 bm. zarządzenie treści następującej:

PORZĄDEK DZIENNY 104 POSIEDZENIA SEJMU USTAWODAWCZEGO RP W DNIU 28 KWIEŹNIA 1952 R. O GODZ. 10.

1. Sprawozdanie komisji spraw zagranicznych o rządowym projekcie umowy o ratyfikacji umowy między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządem Niemieckiej Republiki Demokratycznej w sprawie żeglugi na wodach granicznych oraz w sprawie eksploatacji i utrzymania wód granicznych, zmienione niektórych przepisów podpisanej w Berlinie dnia 6 lutego 1952 r.
2. Sprawozdanie komisji morskiej i handlu zagranicznego o rządowym projekcie ustawy o pracy na polskich morskich statkach handlowych w żegludzie międzynarodowej.
3. Sprawozdanie komisji prawniczej i regulaminowej o rządowym projekcie ustawy o utrzymaniu wód granicznych, zmienione niektórych przepisów postępowania karnego.

Depesza Prezydenta RP do przewodniczącego Centralnego Rządu Ludowego Chińskiej Republiki Ludowej

DO TOWARZYSZA MAO TSE-TUNGA PRZEWODNICZĄCEGO CENTRALNEGO RZĄDU LUDOWEGO CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ
PEKIN
Proszę przyjąć, Towarzyszu Przewodniczący, me gorące i serdeczne podziękowanie za tak przyjazne życzenia z okazji mego 60-lecia. Naród polski dziękować będzie za zacieśnienie przyjaźni i współpracy z wielkim narodem chińskim, przyczyniając się tym samym do dalszego wzmożenia siły światowego obozu pokoju.
BOLESŁAW BIERUT

Wyjazd delegacji związkowców polskich do Chińskiej Republiki Ludowej

WARSZAWA (PAP). Dnia 23 kwietnia br. odejła do Pekinu na zaproszenie Ogólnochińskiej Federacji Związków Zawodowych delegacja związkowców polskich, która weźmie udział w uroczystościach 1-Majowych w Pekinie.

W skład delegacji wchodzi:

przewodniczący — ob. Wiktor Brożek, sekretarz CRZZ; ob. Bożek Władysław, górnik przydownik pracy, wykonawca już swego plan 6-letni, odznaczony orderem Sztandar Pracy i klasy, ob. Ludwika Duda, przewodniczący, racjonalizator, ob. Andrzej Mandula — literat.

Wyścig Pokoju

Dalsze ekipy zagranicznych kolarzy przybyły do Warszawy

W czwartek, 24 bm. w godzinach popołudniowych przybyły samolotami do Warszawy 3 dalsze zagraniczne ekipy kolarzy uczestników V Międzynarodowego Wyścigu Pokoju „Trybuny Ludu”, „Neues Deutschland” i „Tudcho Prava”.

Są to drużyna bułgarska w składzie: Dimov, Kristew, Bobezew, Kocew, Dimitrow, Kolew i kierownik: Genow. Dużynie towarzyszą: trener masażysta, mechanik oraz przedstawiciel dziennika „Rabotniczeski Dnieo” red. Szulew. Zawodnicy bułgarscy są bardzo młodzi. Przejęty ich wiek wynosi 22—24 lat.

W skład reprezentacji Polonii Francuskiej wchodzi czterech zawodników: Stablewski, Szekko, Kuzniec, Krużyna. Najmłodszymi członkami drużyny są Stablewski i Krużyna, którzy mają po 20 lat.

Wraz z reprezentacją Polonii Francuskiej przybyli również reprezentanci francuskiego sportu robotniczego — FSGT. W skład drużyny wchodzi: Garnie, Jonet, Laurent oraz kierownik Sido.

W najbliższych dniach przybędą pozostałe reprezentacje Polonii Francuskiej oraz FSGT.

Drużyna kolarska NRD przybyła w składzie: Dinter, Treflich, Gaede, Gleinig, Schur, Gustaw, Kirchoff. Drużynie NRD najstarsi Dinter i Gleinig mają po 30 lat, najmłodszym jest Schur, 21 lat. Kolarze NRD są dobrej myśli i wszyscy wyrażają radość z powodu udziału w Wyścigu Pokoju.

PRZYGOŁOWIENIE KOLARZY NRD DO WYSCIGU POKOJU WARSZAWA — BERLIN — PRAGA
Na zdjęciu: Kolarze na trasie wyścigu szosowego Berlin Angermünde — Berlin, który odbył się w pierwszej połowie kwietnia.

Obrady Niemieckiego Komitetu Obróńców Pokoju

BERLIN. (PAP). Dnia 24 bm. odbyło się tu pod przewodnictwem prof. Friedricha plenarne posiedzenie Niemieckiego Komitetu Obróńców Pokoju.

Otwierając posiedzenie prof. Walter Friedrich wskazał na przygotowania wojenne mocarstw zachodnich i połączony ruch protestu we wszystkich krajach świata przeciwko stosowaniu przez agresorów amerykańskich broni bakteriologicznej w Korei i w Chinach

Przez zawarcie „układu ogólnego” — powiedział prof. Friedrich — Adenauer chce oddać naród niemiecki na usługi imperialistycznych mocarstw zachodnich i wciągnąć go do wojny. Mówca wezwał członków Niemieckiego Komitetu Obróńców Pokoju do zdecydowanej walki przeciwko militarystycznemu „układowi ogólnemu”.

Sprawozdanie z przebiegu sesji Bura Świątowej Rady Północnej w Oslo złożył sekretarz generalny Niemieckiego Komitetu Obróńców Pokoju — H. Willmann. Następnie E. Hoerhelmenge wygłosił referat na temat zmagającej się walki narodu niemieckiego przeciwko planom zawarcia przez reżim Adenauera z mocarstwami zachodnimi „układu ogólnego” oraz walki o zawarcie traktatu pokojowego z Niemcami na podstawie propozycji rządu radzieckiego. Nad referatem rozwinęła się dyskusja.

Hilde Neumann omówiła w imię prac komisji Międzynarodowego Zrzeszenia Prawników-De mokatorów, która zbadała fakty

stosowania przez agresorów amerykańskich broni bakteriologicznej w Korei.

Kolonizatorzy angielscy stosują broń chemiczną na Malajach

LONDYN. (PAP). W angielskiej Izbie Gmin zgłoszono interpelację pod adresem wiceministra kolonii Lemox-Boya w sprawie stosowania przez władze angielskie substancji trujących do celu zniszczenia zastawów na Malajach. Labourists Field domagał się zaprzestania tej barbarzyńskiej działalności. Kilku innych posłów labourystowskich również zaprotestowało przeciwko barbarzyńskiemu postępowaniu

w stosunku do ludności malajskiej.

Odpowiadając na pytanie, czy „stosowane obecnie przez władze angielskie metody nie skazują na głód kobiet i dzieci”, minister kolonii zmuszony był przyznać, że broń chemiczna stosowana jest na Malajach za wiedzą i zgodą rządu angielskiego, który uważa, iż „podobne środki” pomogą mu zlikwidować walkę narodowo-wyzwoleńczą narodu malajskiego.

Dzisiaj w numerze:

Str. 2 „Ostatnia Woja” — A. Fredry na scenie „Fredrum”.

Str. 3 Uczymy się pieśni masowych, Rodak (II)

(Z wyboru opowiadań „My ludzie radzieccy”)

Nowiny Tygodnia

TYGODNIOWY DODATEK „NOWIN RZESZOWSKICH”

Książka w każdej chacie wiejskiej

ZWIĄZEK „Samopomocy Chłopskiej” doceniając znaczenie czytelnictwa na wsi zorganizował ostatnio drugi e-

kursu. Fakt ten najlepiej świadczy o dużym zainteresowaniu książką na wsi. Nad przeczytanymi książkami odbywały się

pierwszym etapie konkursu został wyróżniony, otrzymując od Zarządu Głównego ZSCH bibliotekę, a kierownik zespołu odznakę przodownika czytelnictwa. Nie mniejsze osiągnięcia mają również zespoły czytelników z gromad: Zalesie i Przybyszówka (pow. Rzeszów) Sarzyna (pow. Łańcut) i Chwałowice (pow. Tarnobrzeg). Do dobrych wyników tych zespołów w konkursie czytelnictwa przyczyniła się w dużej mierze sumienna praca kierowników zespołów jak: ob. Stajera, Henryka Cyła, St. Horczaka, Kazimierza Pałucha i innych.

Szkoda tylko, że podobnymi osiągnięciami nie mogą pochwycić się zespoły czytelników z powiatu przeworskiego i przemyskiego.

Wszyscy organizatorzy zespołów czytelnictwa przeskoleni zostali na kilkudniowych kursach-konferencjach w powiatach. Podobne kursy-konferencje organizował również Woj. Zarz. ZSCH w Rzeszowie dla inspektorów kulturalno-oświatowych.

O potrzebie organizowania konkursów czytelnictwa oraz o korzyściach, jakie dają one w podniesieniu świadomości chłopu świadczy najlepiej kilkanaście nadesłanych odpowiedzi uczestników konkursu.

Ob. Janina Piątek z Zalesia pisze: „Książka Borysa Pasternaka „Opowieść o przetrwaniu człowieka” zrobiła na mnie wielkie wrażenie. Na przykładzie radzieckiego człowieka wnikam w życie wytrwałego i silnego człowieka, do wykonalnego celu. Lotnik Aleksy Mieresjew wniknął w życie dla nas przykładem w codziennym życiu i pracy. Im więcej będzie u nas takich obywateli jak Mieresjew, tym szybciej wykonany wielki plan 6-letni.

przedzie zbudujemy podstawy socjalizmu w Polsce”.

„W Polsce Ludowej nie ma już zapomnianych Janków muzykantów, — pisze po przeczytaniu nowelki „Janko muzykant” Sienkiewicza ob. Bronisława Janiec z gromady Zalesie. Dzień nie zmarnuje się na wsi żaden talent. Władza robotniczo-chłopska stworzyła całe młodzieży doskonałe warunki nauki. Przykładem tego jest moja rodzinna wioska, z której większość część młodzieży kształci się w różnego typu szko-

Podobnych wypowiedzi można by przytoczyć wiele. Dowodzą one jak zespołowe czytanie dobrych książek wpływa na zmianę psychiki chłopca, przyczynia się do pogłębienia jego świadomości politycznej.

Ob. Franciszek Szczepanik, malarz z gromady Trzebownisko niedawno ukończył kurs początkowego nauczania. Niezbyt jeszcze wprawna ręka wypisał na ankiecie uczestnika konkursu przeczytane książki: „Nasza szkapka” Kłopotliwej, „Janko muzykant” Sienkiewicza, „O Leninie” Stalina, „Trzeba rządzić robotą” Sobczykowa i książkę rolniczą „Chwały”.

„Kiedy człowiek nauczy się czytać to tak jakby się na nowo narodził” — pisze on.

Sztuka pisanie i czytanie nie jest także tajemnicą dla niedawnych analfabetów ob. Kazimierza Podolaka, Wojciecha Woźniaka i innych, którzy biorąc udział w konkursie czytelnictwa nadesłali pozytywne odpowiedzi.

Wyróżnione zespoły nagrodzone zostają przez Zarząd Główny ZSCH. Poza tym wszyscy uczestnicy konkursu otrzymują nagrody książkowe.

Helena Naróg

W województwie rzeszowskim w dniach 19 i 20 bm otwartych zostało 10 świetlic wzorcowych. W Brzeźnicy (pow. Dębica) otwarcia świetlicy wzorcowej dokonał sekretarz Prezydium WRN тов. Асадишкі.

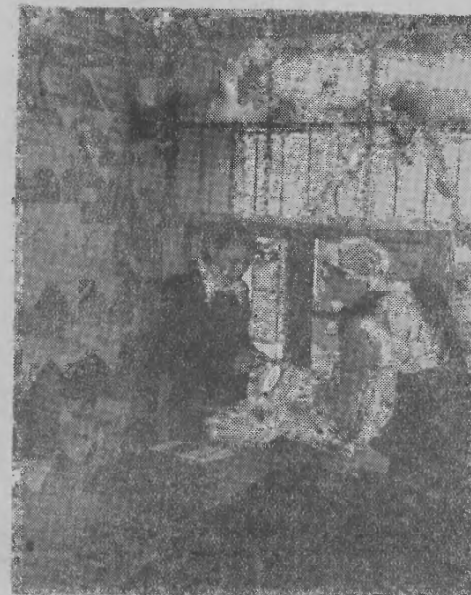
Władysław Majakowski

Pełnym głosem

(Fragment 1-go wstępu do poematu)

Solągnęły nas pod czerwone sztandary
 lała roboty i chleba nieasyt.
 My otwieraliśmy Marksa tomy,
 jak w domu własnym
 leż i bez tekstu odwieszając okiennice,
 był obóz, z jakim trzeba iść i bić się
 Myśmy dżalekatykę brali nie z Hegla,
 sama wdźberała się wrzawa bitewna,
 kiedy precz pod kulami burżuazja biegła.
 Jak niedgdyś my uciekaliśmy przed nią

Titus Adam Wójcik

O masowym rozwoju czytelnictwa w Polsce świadczą liczne czytelnice, biblioteki, punkty sprzedaży książek, prasy i innych wydawnictw.

kap konkursu czytelnictwa bibliotek wiejskich Zarząd konkursu było upowszechnienie czytelnictwa wartościowych książek.

W konkursie czytelnictwa bibliotek wiejskich w woj. rzeszowskim wzięło udział 5,420 osób, w tym 352 zespoły. Chłopi i młodzież wiejska chętnie ogłaszali swój udział do kon-

wspólne dyskusje. Wiele wycisków poświęconych było również zbiorowemu czytaniu lektury.

Najlepsze osiągnięcia na zespoły czytelnictwa z gromady Trzebownisko, który już w

W Brzeźnicy inaczej — po nowemu...

Przed „Dniami Krakowa”

W roku bież. festiwal „Dni Krakowa”, który rozpocznie się w dniu 2 maja, będzie przeglądem sił artystycznych oraz dotychczasowego dorobku kulturalnego miasta. W imprezie tej wezmą udział niemal wszystkie placówki i instytucje kulturalne, przede wszystkim zaś krakowskie muzea, zespoły dramatyczne zawodowe i amatorskie oraz Państwowa Filharmonia.

W Muzeum Narodowym otwarta zostanie ogólnopolska wystawa, poświęcona Leoni Wyczółkowskiemu, zorganizowana z okazji 100 rocznicy jego urodzin. Muzeum Etnograficzne udostępni nowy dział — kultury materialnej wsi oraz urzędzi wystawę polskiego tańca ludowego. Muzeum Historyczne zorganizuje dwie wystawy: Wojska Polskiego i „Sport w sztuce”. Na zamku wawelskim otwarta zostanie nowa placówka muzealna — Muzeum Historii Wawelu. Ponadto otwarta będzie wystawa drobnego przemysłu i rzemiosła z terenów województwa: krakowskiego, rzeszowskiego i kieleckiego.

Nie on jeden... Długa byłaby lista tych, którzy opuścili Brzeźnicę, rozproszyli się po świecie, za chlebem: Jan Kucharski, Stanisław Różak, Jan Stobnicki, Augustyn Piechota. Nie sposób wymienić ich wszystkich, bagarnąć pamięć.

Ale są chwile, ba nawet długie lata, których nie zapomina się przedko, Stanisław Krzemiński, jeśli wraca czasem do nich, to nie z sentymentu, a dlatego, aby ci, którym „krótka pamięć” nie pozwala dostrzec ogromu zmian wielkich w naszym kraju, przypomnieli sobie!

Ileż to upłynęło czasu — dziesięć, dwadzieścia lat?

Są w Brzeźnicy Indzie, którzy pamiętają. — Pamiętają, jak Zofia Karas, absolwentka szkoły średniej państwa ojcowiska krowy. A teraz, jak on co nie mieli krów — ziemi i prawa do pracy — cóż im pozostało? Brali skromny tobolek i ruszali za ocean.

I pomyśleć, że właśnie o nich mówilo się wtedy, że

nie z jednego pieca chleb jedli.

— Jedli czasem, ale nig

Budynki, w którym mieści się świetlica wzorcowo w Brzeźnicy.

dy do syta. W tym dalekim kraju, gdzie miliony ton pszenicy topiono w morzu. Stanisław Krzemiński sprze dał ostatnią kurtkę przywiezioną z Polski, by kupić chleba. Taki był los emigranta, który zawędrował do dalekiej Argentyny, za chlebem.

I cóż się dziwić, że Krze-

miński nie mógł jakoś pojąć: w Polsce ziemi było za mało i jałowa, w Argenty-

znierami i to, że nie ma dziś domu w Brzeźnicy, z którego by ktoś nie kształcił się — to nie przypadek. Właśnie dlatego warto czasem wrócić do tamtych czasów. Choć dzień dzisiejszy nie nastroja do czarnych wspomnień, Brzeźnica uroczyście obchodzi otwarcie świetlicy wzorcowej. Niedawno skończyły się zawody lekkoatletyczne, mecz piłki nożnej, a teraz wszyscy przyglądają się popisom artystycznym.

Spiewa chór z Dębicy... A teraz wszyscy razem! — Pada głos ze sceny. Razem — potwierdza Sroczyński — razem w zabawie i w pracy, tak najlepiej, przekonali się o tym członkowie miejscowej spółdzielni produkcyjnej.

Dzięki tej wspólnej pracy rośnie ich wieś, rośnie ich dobrobyt. Nie minęło czerzy lata, jak gromada została zelektryfikowana i zradiofonizowana, a już w 1950 roku powstaje stałe kino wiejskie, dom kultury, żłobek

z dziećmi, a dziś świetlica w Brzeźnicy, z Sroczyński przewodniczącą jej spółdzielni produkcyjnej, gdy kroczy po miejscowym stadionie sportowym, który pamięta jeszcze pierwszą wiejską olimpiadę. Jest dumny, że wieś ich nie pozostała w tyle. On to swą przykładową pracą w spółdzielni mobilizował innych. Ale Sroczyński wie, że nie czas jeszcze na oszczędzanie sił. Kto pracuje dziś naprawdę, ten pracuje za

dwóch.

Inaczej nie można. Inaczej nie byłoby w Brzeźnicy światła elektrycznego, domu kultury, stadionu sportowego, sali teatralnej, świetlicy wzorcowej. Nie byłoby tej radości, o której mówił wiceminister Sokorski. Sroczyński nie zapomni: zadaniem świetlicy jest pomagać w przebudowie świadomości ludzkiej, budzić radość, aby człowiek był szczęśliwszy.

Ludzie w Brzeźnicy będą szczęśliwsi. Już są, bo żyją inaczej — po nowemu! G. R.

Uczymy się pieśni masowych

NAPRZÓD LUDU ROBOCZY

Tekst:

Leon Pasternak

Zarząd Oddziału Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewających i Instrumentalnych w Rzeszowie zainicjował przed 1 Maja i w okresie Dni Kultury popularyzację pieśni masowych, których treść apoteozuje wysiłki człowieka pracy budującego socjalizm.

Muzyka:

Mieczysław Drobner

Marszowo nie za szybko
Marciale non troppo presto

1 Krew no szo prze lo no za szczę ście ludzko-ści czer
2 Go ty mi re ka mi od wro ta i płu go lud

nie ma zwy-cie siwa za kwi- Ha l- dnie my w-cho dzie bra-
nie raz o czy zne o- cę- lit j wsze dze jak zie wa sze

ter skoy je dno-ści o krze pli w nie je dnyh sur bi- twach
ro ka i dhu ga lud wal czyl pa no wie zdra- dza li

Refren

mf cresc

Na przód lu do ro- bo- czy! Ro- zwi- ją- szta- nda- ty do- ro- we!

ff

Wspó- na nos wal- ka kła- so- wa je dno- czy do- wal- ki o ży- cie idź

rit - - - - - molto - - - - -

no- we! wal- ki o ży- cie idź no- we!

W "owie i ziemię, i niebo poruszają,
By wrócić rząd wojny i głodu.
Lecz my zwyciężymy, bo z nami w sojuszu
Jest Związek Radzieckich Narodów.
Naprzód ludu robotczy...

Kilofem i kielnią, trza władać dziś biegle,
Pieśń pracy niech grzmi nad Ojczyzną,
Zakasaj rękawy i cegła po cegle
Wznoś polski nasz gmach socjalizmu,
Naprzód ludu robotczy...

Borys Polerowj

Roda k (II)

(Z wyboru opowiadań „My ludzie radziecy”)

Dyrektor szkoły fabrycznej — odpowiedział cicho i dodał: — Mam legitymację partijną, proszę.

Z legitymacji, dziwnie legitymacji, z której zachowała się tylko pierwsza kartka wklejona w okładkę z twardej skóry, spojrzała na mnie ta sama, tylko znacznie młodszą i bardziej okrągłą twarz. Nawet podpisał sekretarza komitetu rejonowego był mi znajomy.

Oto w jak nieprawdopodobnych okolicznościach można spotkać na wojnie złomka.

Uścisnęliśmy się na obojętne, bezładnej ulicy, dwaj współmieszkańcy tego samego miasta, dwaj żołnierze radziecy, których burza wojenna zagnęła aż w te dalekie strony. Zapropnowałem mi, byśmy zjedli razem kolację. Nie zastanawiając się długo, wstąpiłszy do restauracji „Pod Złotym Baranem”.

Ujrawszy dwóch wojskowych w mundurach Armii Radzieckiej, goście natulkiej, silyzowanej na wiejską karczmę restauracyjną — ogorzyli parły sanci w cywilu, z krótkolorowymi wstążkami na kapeluszach, powstający w sztywnych mundurach, dzwecząca ubrane po wojskowemu i dzwecząca w strojach ludowych — wszyscy skoczyli w moje i drugo wznosił okrzyk na naszą cześć, skandując słowami „Krasnaja Armija!” — „Ruda Armada!” Potem okrzykta zeszła ze swego podwyższenia i otoczyły się niszę, w której się zastygliśmy, zagrzeba „Händsege”. Cała publiczność, przekraczając niemiłosiernie

słowa, odśpiewała tę pieśń po rosyjsku.

— Jak oni nas witają — odezwał się.

— Myślicie, że tylko oni? I tylko tutaj? Tek jest wszędzie, we wszystkich krajach. Czerwo na Armia — to słowo znane jest teraz na całym świecie.

Wszędzie je bez tłumaczenia rozumieją. Ono nas karmiło, odziewało, kryło i ratowało od prześladowań.

— To wy w innych krajach też byliście?

Mój towarzysze gwizdnął tylko wesoło i machnął ręką.

— Tudam się już tak z góra dwa lata. Gdybyście wiedzieli, jak mam już tego dość. Nieraz człowieka taka lekkość napadnie, że choć weź i się powieś. Niby ludzie wszędzie dobrzy i kraje piękne ale czyż można nawet poturwiać z naszym krajem?

Wychylił duszkiem wysoki, litrowy kufel piwa i poprosił o rosyjskiego papierosa. Niesety nie miałem. Z załobną głową i nagłe odwróciłem z czoła gęste, ciemnokasztanowate włosy, pokazując mi rozbudzone się promienie, sine blizny.

— Widzieliście... W sierpniu czterdziestego pierwszego roku byłem ranny pod Smoleńskiem. Czaszki mi porządnie drasnęto, nie na szczęście do mózgu mi nie dożyło. Trwa tylko wtedy dużo straciłem. Upadłem bez przytomności, a kiedy się ocknąłem, na moim punkcie obserwacyjnym — bo byłem obserwatorem artyleryjskim — nie było już naszych. Naokoło wrogowie: „Händse hoch”. I za-

brali mnie nieszczęsnego. Tych co byli ciężko ranni, od razu na miejsce wszystkich wyszła kula. A mnie wrzeli — mogłem chodzić. Stoczyli nas w kółko i popędzali na zachód „autonogami”. I od tego dnia tułam się po całym świecie... Czy ma cie trochę czasu? No, chyba są jakieś godzinki... dwie znajdzie, prawda? Bardzo bym chciał komuś swojemu opowiedzieć, co przeżyłem i co widziałem przez ten czas... Posłuchajcie tylko. Hej, przyjeżdżajcie. Jeszcze dwa piwa.

I tu, w tej małej restauracyjce, przy dźwiękach przeciągłej, melodyjnej ale obojętnej muzyki, opowiadał mi Gorlekin swoją historię, zadziwiająco historię radzieckiego żołnierza, który — zagarnięty do niewoli, wywieziony daleko od ojczyzny — znalazł się o ty sięć kilometrów od swojej armii, nie uznał się za pokonanego, nie złożył broni i nie zaprzestał walki.

Nie będę tu przytaczał pownych, aż nadto dobrane znacznych szczegółów. Wiemy wszyscy, jak obchodzili się faszyści z jeńcami wojennymi, jak topniały podżone na zachód plesze transporty, tracąc setki, tysiące, dziesiątki tysięcy chorych, rannych, wyczerpanych do ostatecznych granic ludzi, których konwoje nie dobiły strza kam i lub korbami karabinów. Nie będę powtarzał, co mi o powiadał o okropnościach obobów, gdzie wszystko obliczone było na to, by zabić w ludzkiej wszelkie człowieczeństwo, by zrobić z nich głodne, pozbawione myśli i woli żyłce roboty, gotowe wypełnić w milio-

ntu i bez szemrania każdą pracę. Opowiadał Gorlekin przelazując tu tylko w głównych zarysach, w przeciwnym

bowiem razie musiałbym napisać nie opowiadanie, ale całą powieść.

Gorlekinowi udało się jakoś przeżyć to wszystko, wytrzymać najgorsze próby. W Białymostku, w obozie przejściowym, podzielono jeń-

Przed nowym rokiem akademickim

W całym kraju rozpoczęły się przygotowania do przepro wadzenia doboru kandydatów na I rok studiów wyższych w no wym roku akademickim 1952/53. Na przyjęcie absolwentów szkół średnich oczekują 83 wyższe uczelnie. Umożliwiają one uzyskanie wyższego wykształcenia w około 300 specjalnościach technicznych, rolniczych, ekonomicznych, humanistycznych, artystycznych i wielu innych. Na I rok studiów przyjętych będzie w 1952/53 roku akademickim wielo krotnie więcej młodzieży niż przyjmowano rokrocznie przed wojną.

Zadaniem rozpoczynającej się obecnie akcji doboru kandydatów jest m. in. zapewnienie dopływu do szkół wyższych młodzieży odpowiednio przygotowanej naukowo do studiów oraz właściwie rozmieszczenie jej w ośrodkach akademickich i poszczególnych wyższych uczelniach stosownie do potrzeb gospodarki narodowej oraz uzdolnień i przygotowania kandydatów. Ma ona również na celu zapewnienie właściwego składu

du społecznego słuchaczy szkół wyższych.

Dobór kandydatów przeprowadza podjęcie jak w r. ub szkol no, powiatowe lub miejskie i dzielnicowe komisje rekrutacyjne. Do pracy przy rekrutacji młodzieży na studia wyższe wciąż będą po raz pierwszy przystępować komisje oświaty i kultury rad narodowych.

Obecnie pracują już w szkołach szkolne komisje rekrutacyjne. Prowadzą one akcję informacyjną o problemach właściwego doboru kierunku studiów. Akcja ta przeprowadzona jest w oparciu o specjalny informator wydany przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego. Zaznajamia on młodzież z wymaganiami na ukończeniu, stawianymi kandydatom na poszczególnych kierunkach studiów z prawami i obowiązkami studenta w Polsce Ludowej oraz z ważnością poszczególnych kierunków studiów dla gospodarki i kultury narodowej. Komisje szkolne przyjmując też będą podania o przyjęcie na studia wyższe od absolwentów szkół, którzy kończą naukę w bieżącym roku szkolnym.

Jakie filmy oglądać będziemy w maju br.

Na ekrany naszych kin wej dzie w maju br. szereg interesujących filmów.

Z produkcji NRD ujrzymy do kumentalny film pt. „Wilhelm Pieck” wyświetlany w bieżącym miesiącu na ekranach większych kin polskich w ramach przeglądu filmów produkcji NRD. Film ten zrealizowany według scenariusza i w reżyserii A. Thordike, ukazuje działalność W. Piecka, związaną z rewolucyjnym ruchem niemieckiej klasy robotniczej, z walką o nowe, demokratyczne Niemcy. Z innych filmów produkcji DEFY ujrzymy kolorowy film „Sport milionów” w realizacji B. Kleberga, ukazujący masowy ruch sportowy w NRD.

Filmy produkcji francuskiej reprezentować będzie film pt. „Nędznicy” (I seria), osnuty na ile słynnej powieści Waldora Hugo pod tym samym tytułem. Reżyserem filmu jest Raymond Bernard. Rolę Jean Valjeana od twarza Harry Baur.

Z filmów produkcji węgierskiej wejdzie na ekrany film „Pełna góra” w reżyserii F. Maríassy'ego, osnuty na ile życia kolejarzy węgierskich, wpro wadzających zwycięsko nowe metody pracy.

Produkcje rumuńskiej reprezentować będzie film „W naszej wsi” w reżyserii J. Georgescu o raz Victora Iliu, ukazujący wiel kie przemiany, społeczne, jakie dokonują się obecnie w życiu wsi rumuńskiej.

chci nienawidzący Hitlera, wy gadał się, że jeńców wieziezie na do Grecji, do budowy portu w Salonikach, który faszyści umacniają w owym czasie, przystosowując go do potrzeb wojennych.

Tragiczny pociąg, z karabnam i maszynowymi na pomościach hamulcowych, z platformą pełną uzbrojonych konwojentów, przecinał wojno Euroję. Na postojach straż natych miast otaczała wagony. Ucieczka w takich warunkach była równoznaczna ze śmiercią. A jednak mimo to na każdej wiek szaj stacji jeńcy uciekali. Wystrękiwali z wagonów wprost na automaty, kłęk na pewną śmierć. Należy wątpić, czy któryś z nich naprawdę zamierzal uciec. Ucieczka stała się jedyną z form samobójstwa. Umęczeni ludzie woleli śmierć niż niewolę.

Gorlekin i jego nowi przyjaciele, z którymi zbliżył się w wagonie — górnik z Zagłębia Donieckiego Wasyl Hopyto, elektromonter Wiazaniskiej elektrowni Semron Agafonow i nauczyciel z Moskwy Władimir Tkaczenko — nie szukali śmierci. Marzyli o ucieczce, ale o takiej, która uratowałaby im życie i pozwoliła wrócić do swojej armii.

Plan ucieczki obmyślił Wasyl Hopyto, człowiek o nieprzeciętnej humorze i ogromnej sily fizycznej. Pewnej dziesiątej wiosennej nocy, kiedy pociąg — ze zgrzytem kół i piskiem hamulców na zakrętach — wkładł się przez góry Grecji, przywiezione odcierwały deski w podłodze wagonu.

Trasa wiodła przez Polskę, Czechosłowację, Jugosławię. W wagonie Gorlekinowi był pewien nauczyciel, mówiący niezłe po niemiecku. W rozmowie z nim jeden z konwojentów, stary Austriak, uczestnik pierwszej wojny światowej, w du-

